

Dansk i udskoling

I 7. – 9. klasse følger vi som hovedregel grundbogen Kanon i Folkeskolen, som er udgivet af Alinea i 2005, og som bl.a. indeholder alle de forfatterskaber, som kanonudvalget anser for obligatoriske, således at hovedparten af værkerne i disse to bind bliver gennemgået - suppleret af materialer efter lærernes eget valg. Desuden benytter vi Litteraturhistorie for folkeskolen (udgivet af Daneklærerforeningen) eller andre kilder til formidling af forfatterskaber, stilarter og strømninger.

Da det ubetinget giver det klareste overblik og en logisk sammenhæng i den litterære udvikling – ikke mindst parallelt med samfundsudviklingen, der danner baggrund for de tanker og strømninger, der manifesterer sig i kunsten – underviser vi kronologisk i litteraturhistorien, hvor vi begynder med de tidligste litterære kilder og slutter med de allernyeste udgivelser inde for alle mulige genrer. Bogen Tjek på teksten, som opridser hovedformerne indenfor genrer og giver indblik i genreudtryk, er meget anvendelig, ligesom den lille bog Sagprosa giver et godt indblik i netop denne genre.

Lærernes supplerende materialer er mangeartede. Kanonbogens indhold er ikke fyldestgørende, og de fleste genrer vil blive suppleret af materialer efter lærerens eget valg. Et eksempel på et supplement kunne f.eks. være, at man læser en Holberg-komedie i sin fulde længde og tager eleverne til en teateropførelse af samme komedie for således at anskueliggøre komedie-genren og indholdet heraf og ikke mindst den holbergske sprogbrug, ligesom såvel litteratur som dagligliv på Holbergs tid gennemgås sammen med hans øvrige forfatterskab, arketyperne i hans komedier og baggrunden herfor i den italienske commedia dell'arte-tradition og pantomimeteatret.

Gennemgang af andre skuespil samt formidling af viden om teaterkunsten som helhed kan desuden eller i stedet blive gennemgået. Der kan desuden være tale om forevisning af filmatiseringer af skuespil og romaner, hvor man sammenligner den filmiske fortolkning med tekstgrundlaget og/eller med tidsånden, genren, andre værker af samme forfatter m.m. Valgene vil blive truffet i forhold til det, der passer til og interesserer den enkelte årgang.

Mange andre materialer vil blive anvendt, idet faget skal dække dansk i alle former og til hver en tid. Faget spænder tidsmæssigt lige fra folkeviser til den nyeste populærkultur, hvis denne af lærerne opfattes som værende af tilstrækkelig litterær tyngde. Dette medfører også, at eleverne kan mødes i deres egen smag og tidsånd.

Danskfaget suppleres med ekskursioner – herunder museumsbesøg, hvor det nationalhistoriske Frederiksborg Slot er indlysende at besøge i forhold til f.eks. historiske tekster og ikke mindst billedanalyse, f.eks. bataljemalerier – og hvor Statens Museum for Kunsts faste samling af guldaldermalerier og værker, der repræsenterer Det Moderne Gennembrud og Den Hirschprungske Samling giver god mening at besøge, ligesom lærerne til hver en tid er opmærksomme på særudstillinger på disse eller andre museer.

Der vil være mulighed for mundtlige fremlæggelser, hvor eleverne får lejlighed til at gå særligt i dybden med en genre eller en forfatter, der særligt interesserer dem, hvorved de kan forberede, finpudse og formidle et emne på det niveau, de selv lægger.

Desuden beskæftiger vi os med film i sig selv som kunstform og som danskfagligt udtryk, reklamer, tv, plakater samt alle andre tænkelige medier og former, hvor det danske sprog udfolder sig – positivt eller negativt, hvilket bliver taget under behandling på et forholdsvis højt plan, således at elevernes sprogbehandling og kritiske sans for et korrekt sprog dagligt bliver øvet.

Dansk indgår i tværfagligt samarbejde med historiefaget, kristendomskundskab, samfundsfag og musik.

Der vil typisk være 8 – 10 stile/større skriftlige arbejder pr. år, hvor eleverne øves i alle genrer – dette baseret på hjemmearbejde. Der vil ofte være øvelser i dikater og læseprøver, som vil finde sted i klasserne som forberedelse til terminsprøver og eksaminer i samme discipliner.

Vedr. mundtlig eksamen beslutter vi fra år til år, hvilken af de to eksamensformer, der vil egne sig bedst for den pågældende klasse. Uanset hvilken, der vælges, afholder skolens dansklærere i de ældste klasser en mundtlig prøveeksamen, således at eleverne har været udsat for denne eller en lignende mundtlig prøveform, inden de skal op til den afgørende eksamen i 9. klasse. Dette sker ud fra tanken om, at man jo prøver eleverne løbende skriftligt såvel i de månedlige stile som til terminsprøver, men normalt aldrig prøver dem mundtligt forud for deres afgørende eksamen. Dette løser skolen ved at erkende elevernes ret til at afprøve deres færdigheder – og deres nerver – forud for en så stor udfordring, som en mundtlig eksamen er.

Et princip i såvel den skriftlige som den mundtlige undervisning og uddannelse er, at unødige gentagelser så vidt muligt undgås. Dette betyder, at når eleven har bevist et tilstrækkeligt kendskab til en færdighed eller et fagområde, vil eleven ikke blive udsat for yderligere opgaver heri, men vil kunne fortsætte til det næste fagområde.

På visse årgange tilbydes ekstra danskundervisning for at give elever med specifikke vanskeligheder på bestemte – forholdsvis trivielle - områder mulighed for relativt hurtigt at dygtiggøre sig heri og få stabiliseret deres kunnen, så de ikke i længere tid skal have et niveaumæssigt efterslæb på grund af en faglig hæmsko, der nemt kan rettes. Undervisningen i ekstra dansk kan også målrettes elever med en anden baggrund end dansk, så de hurtigere kan tilegne sig et højere niveau i skriftlig dansk.

Slutmålet er, at eleverne er bedst muligt rustet til at afslutte Folkeskolens Afgangseksaminer i mundtlig og skriftlig dansk, ligesom de i ekstrem grad skal være bevidste om det danske sprog, have et solidt kendskab til dansk litteratur, klassisk dansk scenekunst og være forsynet med en bred litterær horisont og hermed en almen dannelse, så de bedst muligt kan begå sig i det danske samfund.